

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 18. januar 2016 - supplerende samlenotat

6. Irak

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) forventes at drøfte den aktuelle situation i Irak med vægt på landets vigtige rolle i den internationale indsats mod terrorgruppen Islamisk Stat i Irak og Levanten (ISIL). Drøftelsen forventes særligt at omhandle implementering af rådskonklusionerne fra december sidste år blandt andet med fokus på reformdagsordenen og bekæmpelse af ISIL.

2. Baggrund

Irak spiller en afgørende rolle for den globale indsats mod ISIL. Situationen i Irak er præget af kampen mod terrorgruppen, som fortsat har kontrollen over store dele af landet. På det militære område er det over de seneste måneder lykkedes irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrker samt shiitiske militser at trænge ISIL tilbage fra bl.a. Sinjar i Nordirak og Baiji med det strategisk vigtige olieaffineri. Senest er det med betydelig støtte i form af luftangreb gennemført af koalitionen lykkedes de irakiske sikkerhedsstyrker at generobre den symbolsk vigtige hovedstad i Anbar-provinsen, Ramadi. Det er første gang, at de irakiske sikkerhedsstyrker besejrer ISIL i en større regulær militær konfrontation uden deltagelse af shiitiske militser. Det kan ikke udelukkes, at ISIL vil tilbageerobre områder også i og omkring Ramadi, ligesom der fortsat er en væsentlig trussel i form af terrorangreb. En række europæiske lande bidrager aktivt til koalitionen militære og civile indsats mod ISIL.

Danmark har ud over bidrag til koalitionen militære indsats mod ISIL i Irak i november 2015 forberedt et stabiliseringsprogram for Irak 2015-2016 på 32,5 mio. kr. Programmet forventes at omfatte fire pilotprojekter og er et led i forberedelserne til det forventede regionale stabiliseringsprogram for Syrien og Irak 2016-2018. EU bidrager ligeledes med støtte til stabiliseringsindsatsen i Irak, bl.a. til UNDPs stabiliseringsfond FFIS, som finansierer stabilisering af områder af Irak, der er blevet befriet fra ISIL. EU vedtog i marts 2015 en regional strategi vedr. Irak/Syrien/ISIL, som bl.a. omfatter indsatser i Irak.

For at bekæmpe ISIL er der derudover igangsat en regional indsats til terrorforebyggelse (28,5 mio. kr.) under Freds- og Stabiliseringsrammen med fokus på frontlinjestater i kampen mod ISIL. Fokus i perioden 2015-2017 vil bl.a. være på opbygning af 'Financial Intelligence Units' (bl.a. i Irak).

Den irakiske regering har under premierminister Haidar Abadi arbejdet for at modvirke den udbredte korruption i landet og føre en mere inklusiv politik, som bl.a. også tilgodeser landets marginaliserede befolkningsgrupper, herunder sunniaraberne og kurderne. Premierminister Abadi møder imidlertid kraftig modstand fra mere sekteriske kræfter, som modarbejder regeringens reformdagsorden.

I den kurdiske region i Irak (KRI) har der i oktober sidste år været voldelige demonstrationer og sammenstød, som har kostet menneskeliv. Urolighederne skyldtes blandt andet, at der igennem flere måneder ikke er udbetalt lønninger til en lang række offentligt ansatte i KRI, hvilket i øvrigt også er en generel udfordring i resten af Irak. Herudover er spørgsmålet om mandatet for den kurdiske regionalregerings præsident fortsat uafklaret. Urolighederne har skabt en politisk krise mellem de to kurdiske partier KDP og Gorran. Fra Danmarks og EUs side opfordres til, at parterne finder en snarlig politisk løsning på den politiske konflikt i KRI.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte den aktuelle situation i Irak og Iraks rolle i bekæmpelsen af terrorgruppen ISIL. Drøftelsen forventes at omhandle implementering af rådskonklusionerne fra december sidste år blandt andet med fokus på reformdagsordenen og bekæmpelse af ISIL

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Irak forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om at støtte op om støtte til Iraks bidrag til bekæmpelsen af ISIL. Der forventes ligeledes at være enighed mellem medlemslandene om at støtte den irakiske regerings inklusionsdagsorden og opfordre til, at parterne i den politiske konflikt i den kurdiske region i det nordlige Irak finder en politisk løsning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen tilslutter sig den internationale fordømmelse af ISIL's overgreb og støtter den internationale koalitions indsats mod ISIL. Fra dansk side bakkes op om støtten til Irak i kampen mod ISIL, der omfatter politiske og militære indsatser såvel som stabiliseringsstøtte. Fra dansk side lægges endvidere vægt på, at den nye irakiske regering skal føre en inklusiv politik på alle niveauer, ligesom der opfordres til, at parterne i den kurdiske region i Irak finder en snarlig løsning på den politiske konflikt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. december 2015.